

ÎNCHEIERE

26 aprilie 2017

mun. Chişinău

Colegiul civil, comercial şi de contencios administrativ
al Curţii Supreme de Justiţie

În componenţa:

Preşedintele completului
Judecători

Ala Cobăneanu
Ion Druţă, Iuliana Oprea

soluţionând chestiunea privind admisibilitatea recursurilor declarate de către Creţu Fiodor şi Ministerul Justiţiei, în cauza civilă intentată la cererea de chemare în judecată depusă de Creţu Fiodor împotriva Ministerului Justiţiei, intervenient accesoriu Procuratura Generală privind încasarea prejudiciului material şi moral cauzat prin acţiunile ilicite ale organelor de urmărire penală şi obligarea publicării dezminţirii,

împotriva deciziei Curţii de Apel Chişinău din 13 decembrie 2016, prin care s-au respins apelurile declarate de Creţu Fiodor şi Ministerul Justiţiei şi s-a menţinut hotărârea Judecătoriai Buiucani, mun. Chişinău din 25 aprilie 2016,

c o n s t a t ă:

La 27 noiembrie 2015, Creţu Fiodor a depus cerere de chemare în judecată împotriva Ministerului Justiţiei, intervenient accesoriu Procuratura Generală prin care a solicitat încasarea prejudiciului moral în mărime de 500 000 lei, cauzat prin pornirea urmăririi penale împotriva sa conform art. 145 alin. (1) Cod Penal, pentru reţinerea, arestarea şi punerea ilegală sub învinuire, încasarea cheltuielilor de judecată suportate în cadrul cauzei penale în mărime de 12 000 lei, obligarea Procuraturii Generale să publice dezminţiri privitor la vinovăţia sa în săvârşirea omorului premeditat al soţiei Aliona Stratan la 04.09.2013 la posturile TV: Moldova 1, Publika TV, PRO TV Chişinău şi ORT.

În motivarea acţiunii depuse reclamantul a indicat, că la 01 septembrie 2013 a înregistrat căsătoria cu Stratan Aliona, în raionul Cimişlia, s. Sagaidac.

Ulterior la 04 septembrie 2013, Stratan Aliona a fost omorâtă cu cruzime şi au fost sustraşi o parte din banii obţinuţi la nuntă. Invocă că, tot la 04 septembrie 2013, fiind bănuit de săvârşirea omorului soţiei, a fost reţinut.

Comunică că, la 07 septembrie 2013, la demersul procuraturii Cimişlia, Judecătoria Cimişlia a eliberat în privinţa acestuia mandatul de arest pe un termen de 10 zile.

Susţine că, avocaţii nu au contestat reţinerea şi arestul deoarece au fost sub presiunea Procuraturii Cimişlia.

Mai mult ca atât, Procuratura Cimişlia a transmis la posturile de televiziune şi anume TV Moldova 1, Publica TV şi PRO TV Chişinău pentru publicaţie, faptul că mirele, adică Creţu Fiodor şi-a omorât soţia.

Notează că, la 14 septembrie 2013 fiind pus sub învinuire de comiterea infracțiunii prevăzute de art. 145 alin. (1) Cod Penal, Procuratura Cimișlia a înaintat un demers către Judecătoria Cimișlia privind prelungirea mandatului de arest, însă demersul a fost respins ca neîntemeiat, fiindu-i aplicată măsura preventivă obligația de a nu părăsi localitatea.

Menționează reclamantul că, nefiind nevinovat de comiterea infracțiunii încredințate a fost nevoit să depună plângere în adresa Procuraturii Generale, prin care a solicitat încetarea urmăririi penale și scoaterea de sub învinuire cu recunoașterea acestuia în calitate de victimă.

Astfel, la 19 iunie 2014 a depus în adresa Procuraturii Generale plângerea prin care a solicitat ca dosarul penal privind învinuirea lui Crețu Fiodor în comiterea infracțiunii prevăzute de art. 145 alin. (1) Cod Penal să fie retras de la Procuratura Cimișlia și să fie transmis în gestiunea Procuraturii Generale, totodată a solicitat să fie scos de sub urmărirea penală, intentarea unui dosar penal în privința persoanelor vinovate nu numai de comiterea infracțiunii prevăzute de art. 145 alin. (1) Cod Penal cât și de comiterea infracțiunii prevăzute de art. 188 Cod Penal cu dezmințirea informației privitor la vinovăția lui, la posturile de televiziune unde a fost învinuit de omor, recunoașterea lui ca victimă și stabilirea persoanei care a săvârșit omorul.

Concretizează reclamantul că la 18 iulie 2014, prin răspunsul primit de la Procuratura Generală i s-a comunicat că, prin ordonanța prim-adjunctului Procuraturii Generale din 18 iulie 2014 s-a dispus retragerea cauzei penale din Procuratura Cimișlia cu transmiterea pentru efectuarea în continuare a urmăririi penale de către Procuratura Generală, iar referitor la celelalte cerințe din plângere i s-a comunicat că va fi informat suplimentar, însă necătând la acest fapt a fost chemat și cercetat suplimentar în calitate de învinuit în comiterea infracțiunii prevăzute de art. 145 alin. (1) Cod Penal.

Menționează că, de repetate ori s-a adresat cu plângeri în adresa Procurorului General al RM, însă nu a primit nici un răspuns.

La 30 aprilie 2015, a depus o plângere în adresa Judecătoriei Centru, mun. Chișinău, în temeiul art. 313 CPP, împotriva ordonanței de punere sub învinuire din 14 septembrie 2013 în comiterea infracțiunii prevăzute de art. 145 alin. (1) Cod penal, solicitând anularea acesteia cu recunoașterea în calitate de victimă.

Notează, că abia la 22 iunie 2015, prin ordonanța procurorului din secția exercitare al urmăririi penale în cauze de criminalitate organizată și excepționale a Procuraturii Generale a RM, Roșu Sergiu, s-a dispus scoaterea lui de sub învinuire pe cauza penală nr. 2013400279, pe motivele că elementele infracțiunii prevăzute de art. 145 alin. (1) Cod Penal lipsesc.

Ca rezultat, la 07 iulie 2015, s-a pornit urmărirea penală pe faptul atacului asupra Alionei Stratan, conform semnelor constitutive ale componenței de infracțiune prevăzută de art. 188 alin. (4) Cod Penal. Tot la 07 iulie 2015, a fost recunoscut în calitate de victimă și parte civilă pe cauza penală privind omorul soției.

Sușține că, pe parcursul a 21 luni a fost torturat psihic din partea organului procuraturii. Totodată, a fost subiect al diverselor publicații în mas-media, ca fiind responsabil de omorul soției sale. Până în prezent este tratat de către cetățeni ca ucigaș, tinerii îl ignoră, din care motiv are necesitatea de a fi reabilitat public.

Consideră că, acțiunile ilegale precum reținerea, arestul, bănuiala, învinuirea ilegală, au avut drept scop să-l înjosească, să-l umilească și să-i provoace suferințe psihice. Însuși omorul soției a fost un șoc, care a fost activizat de poliție și

procuratură. Urmare a situației create, nu mai dorea să trăiască, fiind ajutat de psiholog, însă oricum trauma psihologică a lăsat amprente, ca rezultat parțial a pierdut vederea.

Indică faptul că nu există o sumă bănească care i-ar compensa suferințele psihice în urma acțiunilor ilegale ale procuraturii, poliției, judecătoriei, însă suma de 500 000 lei ar fi echivalentă suferințelor lui.

Solicită reclamantul încasarea din contul bugetului de stat în beneficiul său al prejudiciului moral în cuantum de 500 000 lei, cheltuielile de judecată suportate pentru asistența juridică pe dosarul penal în sumă de 12 000 lei, cheltuielile suportate pentru asistența juridică pe dosarul civil în cauză în sumă de 7000 lei, precum și obligarea Procuraturii Generale să dezmință informația privitor la vinovăția lui în săvârșirea omorului premeditat al soției Aliona Stratan, la 04 septembrie 2013, la posturile de televiziune Moldova 1, Publica TV, PRO TV Chișinău, și O.R.T..

Prin hotărârea Judecătoriei Buiucani mun. Chișinău din 25 aprilie 2016, cererea de chemare în judecată depusă de Crețu Fiodor a fost admisă parțial, s-a încasat de la bugetul de stat prin intermediul Ministerului Justiției în beneficiul lui Crețu Fiodor prejudiciul material cauzat în sumă de 12 000 lei, prejudiciul moral cauzat în sumă de 50 000 lei și cheltuielile de judecată în sumă de 5000 lei, în rest, acțiunea a fost respinsă ca neîntemeiată.

Nefiind de acord cu soluția adoptată de instanța de fond, la 12 mai 2016, Ministerul Justiției a declarat apel împotriva hotărârii Judecătoriei Buiucani mun. Chișinău din 25 aprilie 2016, solicitând admiterea apelului, casarea hotărârii instanței de fond, cu emiterea unei noi hotărâri prin care acțiunea depusă de Crețu Fiodor să fie respinsă.

La 16 mai 2015, Crețu Fiodor a declarat apel prin care a solicitat admiterea apelului, casarea hotărârii primei instanțe cu emiterea unei noi hotărâri prin care acțiunea înaintată să fie admisă integral în sensul invocat.

În motivarea cererilor de apel, apelanții au indicat că, prima instanță la adoptarea hotărârii nu a constatat și nu a elucidat pe deplin circumstanțele care au importanță pentru soluționarea pricinii în fond, concluziile expuse în hotărâre sunt în contradicție cu circumstanțele pricinii, cât și au fost încălcate și aplicate eronat normele de drept procedural.

Prin decizia Curții de Apel Chișinău din 13 decembrie 2016, s-au respins apelurile declarate de Crețu Fiodor și Ministerul Justiției și s-a menținut hotărârea Judecătoriei Buiucani, mun. Chișinău din 25 aprilie 2016.

Pentru a hotărî astfel, instanța de apel a conchis că motivele invocate de apelant nu și-au găsit reflectare de fapt în probele acumulate la materialele dosarului, argumentele formulate în cererea de apel sunt neîntemeiate. Totodată, instanța de apel a indicat că, prima instanță a dat o apreciere obiectivă și justă probelor administrate, a constatat și elucidat pe deplin toate circumstanțele care au importanță pentru soluționarea pricinii și corect a aplicat normele de drept material și procedural și în consecință a adoptat o hotărâre legală și întemeiată.

La 06 februarie 2017, Curtea de Apel Chișinău a expediat participanților la proces copia deciziei integrale din 13 decembrie 2016 (f. d. 199).

La 10 februarie 2017, Crețu Fiodor a declarat recurs împotriva deciziei Curții de Apel Chișinău din 13 decembrie 2016, solicitând casarea deciziei instanței

de apel din 13 decembrie 2016 și a hotărârii primei instanței din 25 aprilie 2016, cu pronunțarea unei noi hotărâri, prin care să fie admisă integral acțiunea înaintată.

Prin recursul declarat la 15 martie 2017, Ministerul Justiției a solicitat admiterea recursului, casarea deciziei instanței de apel din 13 decembrie 2016 și a hotărârii primei instanței din 25 aprilie 2016, cu pronunțarea unei noi hotărâri, prin care acțiunea înaintată de Crețu Fiodor să fie respinsă.

În motivarea cererilor de recurs, recurenții afirmă că instanțele judecătorești nu au aplicat legea care trebuia să fie aplicată și au interpretat eronat legea, invocând prevederile art. 432 alin. (2) lit. a) și c) din Codul de procedură civilă.

La 15 martie 2017, în conformitate art. 439 alin. (2) CPC, Curtea Supremă de Justiție a expediat cererea de recurs în adresa intimaților cu înștiințarea despre necesitatea depunerii referinței timp de o lună de la data primirii scrisorii. Corespunzător, în cazul neprezentării referinței în termenul stabilit, admisibilitatea recursului se decide în lipsa acesteia (f. d. 16 V. II).

La 29 martie 2017, Procuratura Generală a depus referință, solicitând considerarea ca fiind inadmisibil a recursului înaintat de Crețu Fiodor și admiterea recursului înaintat de Ministerul Justiției.

Analizând circumstanțele de fapt și de drept privind admisibilitatea recursurilor, conform art. 440 CPC, Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că cererile de recurs declarate de Crețu Fiodor și Ministerul Justiției sunt inadmisibile, din următoarele motive.

În conformitate cu art. 439 alin. (3) Codul de procedură civilă, judecătorul raportor verifică încadrarea în prevederile legii a temeiurilor invocate în recurs și face un raport verbal în fața completului de judecată instituit în conformitate cu alin.(2).

În corespundere cu art. 434 alin. (1) Codul de procedură civilă, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale.

Prin prisma normei de drept enunțate, instanța de recurs consideră că recursurile declarat de Crețu Fiodor și Ministerul Justiției la 10 februarie 2017 și la 15 martie 2017 sunt depuse în termen.

Concomitent, materialele cauzei, atestă că recursurile nu a fost examinate anterior, iar, conform art. 430 CPC, au fost intentate de persoane abilitate cu acest drept.

Audiind raportul verbal al judecătorului raportor și verificând încadrarea în dispozițiile art. 432 alin.(2), (3) și (4) CPC a temeiurilor invocate în recurs, dar având în vedere și poziția formulată în referințe, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție constată existența temeiului prevăzut la art. 433 lit. a) CPC, pentru considerentele ce succed.

În conformitate cu art. 432 alin.(1) Codul de procedură civilă, părțile și alți participanți la proces sunt în drept să declare recurs în cazul în care se invocă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a

normelor de drept procedural. Temeiurile declarării recursului sunt enumerate exhaustiv în alineatele (2), (3) și (4).

Rațiunea acestor dispoziții legale fundamentează ideea că judecarea recursului exercitat conform secțiunii II-a, cap. XXXVIII al CPC, are caracter devolutiv numai asupra problemelor de drept material și procedural, verificându-se doar legalitatea deciziei, dar nu și temeinicia ei în fapt. În aceste condiții, se accentuează caracterul extraordinar al aceste căi de atac, valorificată doar în cazurile excepționale circumscrise în dispozițiile art. 432 alin. (2), (3), (4) CPC.

Din acest punct de vedere, Colegiul își propune să verifice esența și temeiurile recursului, argumentele ilegalității deciziei atacate, în limitele în care au fost formulate și prin prisma drepturilor consfințite în Convenția pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale.

Completul judiciar subliniază că în cauzele civile Convenția nu garantează un drept de recurs și că o eventuală procedura de examinare a admisibilității acestuia este în concordanță cu aceasta, (a se vedea, *inter alia*, Erik OVLISEN împotriva Danemarcei, nr. 16469/05, 30 august 2006 sau Kukkonen împotriva Finlandei (nr. 2), nr. 47628/06, 13 aprilie 2009, § 24).

În plus, un stat care dispune de astfel de instanțe de recurs are obligația să se asigure că justițiabilii se bucură în fața acestora de principiile unui proces echitabil consacrate în art. 6 alin. (1), *în special*, dreptul de acces la o instanță, dreptul de a fi auzit combinat cu dreptul la un recurs efectiv, (a se vedea, *inter alia*, Lebedinski împotriva Moldovei, nr. 41971/11, 16 septembrie 2015, § 32).

Referitor la primul aspect, instanța de recurs remarcă că pot fi stabilite diferite limitări dreptului de acces al persoanei la o instanță judecătorească, în partea ce ține de admisibilitatea căilor de atac. În acest sens, condițiile pentru autorizarea unui recurs pe probleme de drept pot fi mai stricte decât pentru o cale de atac ordinară, (a se vedea, *inter alia*, „Levages Prestations Services” împotriva Franței, nr. 21920/93, 23 octombrie 1996, § 45).

Astfel, în corespundere cu art. 433 lit. a) CPC, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art.432 alin.(2), (3) și (4).

În același context, alin. (2) și (3) ale art. 432 CPC prevăd exhaustiv cazurile în care se consideră că normele de drept material sau de drept procedural au fost încălcate sau aplicate eronat, iar alineatul (4) stabilește că săvârșirea altor încălcări decât cele indicate la alin.(3) constituie temei de declarare a recursului doar în cazul și în măsura în care acestea au dus sau ar fi putut duce la soluționarea greșită a pricinii sau în cazul în care instanța de recurs consideră că aprecierea probelor de către instanța judecătorească a fost arbitrară, sau în cazul în care erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

Prin urmare, se atestă că reglementările referitoare la formalitățile și termenele impuse de art. 433 și 432 alin. (2) - (4) CPC constau atât în a proteja interesul părții, cât și de a păstra rolul Curții Supreme de Justiție în asigurarea interpretării unitare a

legii. Respectiv, aceste limitări urmăresc un scop legitim, îndeplinind cerințele securității juridice și a bunei administrări a justiției, (a se vedea, *mutatis mutandis*, *Affaire Trevisanato împotriva Italiei*, nr. 32610/07, 16 decembrie 2016, § 36 - 37)

În speță, completul judiciar constată că cererile de recurs declarate de Crețu Fiodor și Ministerul Justiției sunt formulate în temeiul art. 432 astfel cum este cerut de art. 437 alin. (1), lit. f) CPC.

Colegiul judiciar observă că recurenții au invocat că instanța de apel a interpretat eronat prevederile art. 1423 Cod civil și Legea nr. 1545 din 25 februarie 1998. Cu toate acestea, nu au demonstrat prin ce s-a manifestat încălcarea normelor de drept material de către instanțele ierarhic inferioare.

Respectiv, în privința argumentelor susținute de recurenți și rezumate mai sus de către instanța de recurs, completul apreciază că prin reluarea criticilor deja cenzurate de instanța de apel, recurenții tind să obțină o nouă verificare a susținerilor sale, cu toate că legea recunoaște doar dublul grad de jurisdicție și căile extraordinare de atac, iar nu și al treilea grad devolutiv asupra problemelor de fapt.

În lumina celor relatate, Colegiul constată că încălcările invocate, exprimate sub forma unor enunțuri generale, nedezvoltate, nu permit încadrarea lor în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) sau (4) CPC. Or, în mod evident, lipsește o formulare suficientă și adecvată în ceea ce privește chestiunea de drept pusă în discuție pentru a identifica esența și temeiul cererii de recurs, impuse de art. 437 alin. (1) lit. f) din CPC.

Cât privește dreptul justițiabilului „de a fi auzit”, garantat de Convenție, completul judiciar notează că obligația de a motiva o hotărâre judecătorească poate varia în funcție de natura deciziei în cauză (a se vedea, *inter alia*, *Helle împotriva Finlandei*, *Culegere de hotărâri și decizii 1997-VIII*, 19 Decembrie 1997, § 55). Așadar, atunci când este necesară autorizarea unui recurs pentru a înștiința o instanță superioară privind capetele de cerere și pentru a pronunța în cele din urmă o decizie, art. 6 § 1 nu impune ca refuzul de a acorda o astfel de autorizație să fie însoțit de o motivație detaliată (a se vedea, *mutatis mutandis*, *Kukkonen împotriva Finlandei* (nr. 2), citat anterior, § 24 și *Bufferne împotriva Franței* (dec.), nr. 54367/00).

În același timp, în jurisprudența sa constantă, Curtea Europeană a precizat că dreptul expus supra în combinație cu dreptul la un recurs sunt în primul rând chestiuni de reglementare în drept intern și, este în principiu, competența instanțelor să evalueze motivele de admisibilitate a unei cereri de acest tip. (*a se vedea*, de exemplu *Doorson împotriva Olanda*, *rapoarte de hotărâri și decizii 1996-11*, 26 martie 1996, § 67 și *Kukkonen împotriva Finlandei* (nr. 2), § 25).

La acest capitol și în baza celor stabilite mai sus, instanța reține că recurenții nu s-au bazat exclusiv pe chestiuni de drept, ce-ar cuprinde încălcări esențiale sau aplicări eronate a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural. Astfel, nu corespund cerinței de a fi „efectiv”, adică este lipsit de șanse de succes și nu este capabil să ofere îndreptarea situației din deciziile judecătorești contestate, fiind neglijate în mod clar dispozițiile art. 432 alin. (1) - (4) CPC. (a se vedea, *inter*

alia, Valentin Gorizdra împotriva Republicii Moldova, nr. 53180/99 sau BURG și alții împotriva Franței (decembrie), CEDO 2003-11, nr. 34.763/02)

Suplimentar, completul de admisibilitate relevă că recurenții Crețu Fiodor și Ministerul Justiției au declarat recurs, după ce au avut posibilitatea de a fi auzit de o instanță de fond și de o instanță de apel, fiecare dintre care a avut deplină jurisdicție, (a se vedea, *mutatis mutandis*, „Levages Prestations Services” împotriva Franței, citată anterior, § 48 - 50).

Prin urmare, completul judiciar apreciază că recurenților Crețu Fiodor și Ministerul Justiției le-a fost asigurat dreptul de acces la o instanță și dreptul de a fi auzit combinat cu dreptul la un recurs efectiv. De fapt, în cazul când nu există suspiciuni privind încălcarea echității procedurii din perspectiva art. 6 § 1 din CtEDO, rezultă că participanții au reușit să pună în discuție în fața instanțelor toate observațiile și raționamentele pe care le considerau necesare în vederea apărării punctului său de vedere, (a se vedea, *mutatis mutandis*, BLUCHER împotriva Cehiei, nr. 58580/00, 11 aprilie 2005, pct. 65 - 67).

În conformitate cu art. 440 alin.(1) Codul de procedură civilă, în cazul în care se constată existența unuia din temeiurile prevăzute la art. 433, completul din 3 judecători decide în mod unanim, printr-o încheiere motivată irevocabilă, asupra inadmisibilității recursului. Încheierea se emite conform prevederilor art. 270 și nu conține nici o referire cu privire la fondul recursului.

Astfel, având în vedere circumstanțele determinate supra, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție decide în mod unanim că recursurile declarate de către Crețu Fiodor și Ministerul Justiției nu ridică probleme de drept și nu pot fi acceptate spre examinarea în fond, urmând a fi considerate inadmisibile.

În conformitate cu art. 270, art. 433 lit. a) și art. 440 alin. (1) Codul de procedură civilă, completul Colegiului Civil, Comercial și de Contencios Administrativ al Curții Supreme de Justiție,

d i s p u n e:

Se consideră inadmisibile recursurile declarate de către Crețu Fiodor și Ministerul Justiției.

Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului

Ala Cobăneanu

Judecători

Ion Druță

Iuliana Oprea